

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

Vsebina 8. zvezka.

Tretjeredni nagovori. 8.	225
Pobožni Kitajec Frančišek, katehet, tretjega reda	233
Vaje duhovnega življenja.	
VII. pogl. O zatajevanju z ozirom na posamezne strasti.	235
Duh tretjega reda sv. Frančiška. 6. Tretjerednik in premišljevanje.	238
Ivanka Sinjska, daljmatinska tretjerednica. VI. Neke druge nezgode.	244
S Kitajskega. Misijonska poročila iz pisem p. Petra Baptista. IX. (Dalje.)	246
Drobtinice. Kaj te sv. vera uči? Kaj vender misliš? Srečna! Kaj želiš še?	251
Pozor! Vsaki čas! . . . Zakaj vender toliko terpeti? Spoznajmo vender	252
enkrat.	253
Moli in delaj!	253
Iz cirkniske tretjeredne skupščine	254
Serafska mašna družba v podporo kapucinskih misijonov v tujini.	254
Priporočilo v molitev	254
Zahvala za vslišano molitev.	255
Za sirotišnico in kapelo šolskih sester v Mostaru	255
Za kitajski misijon	256
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1909. Mesec avgust	256

V GORICI
Narodna Tiskarna
1909.

Izhaja v prostih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov): 1 K 50 h.
Naslov za naročila: „Cvetje“ frančiškanski samostan v Gorici.

Knjižne novosti.

Spillmannove Povesi XVI. zvezek. **Zlatokopi**. Založila „Katoroliška Bukvarna“ v Ljubljani. Cena 60 v, kart. 8 v.

To je prevod Spillmannove povesi „Die Goldsucher“, ki je bila prvič natisnjena v „Die katholischen Missionen“ 32. letnik (1903-4), „Beilage für die Jugend“. Spillmann je, kakor je videti, precej naglo pisal to povest, in kar je napisal, najberž ni prebral; sicer bi bil pomote popravil, nedoslednosti in neverjetnosti odstranil in mariskaj morda še nekoliko vravnal in vgladil. Vender moramo priznati, da je povest za mladino od 12. do 16. leta mikavna in v več kot enem pogledu poučna, torej vredna, da se prevede tudi v našo slovensščino. Seveda v dobro slovensščino! Za mladino je, kakor se toliko krat povdarja, le najboljše zadosti dobro! V pričujočem prevodu pa, žal, slovensščina ne vstreza tej zahtevi, in ne le slovensščina, še mariskaj družega ne! Ker je jako potrebno, da se tudi v takih rečeh krene na boljšo pot, ne kaže drugači, kakor, da se nekoliko delj pomudimo pri tej, sicer skromni knjižici.

Že naslov „Zlatokopi“ ji je napačen; o ljudeh, ki zlato kopljejo, „Goldgräber“, ni govorjenja v nji, temuč o takih, ki goiščejo, „Goldsucher“. Ti pa bi bili po Pleteršniku in Cigaletu „zlatosledci“. — Zlatosledca, oče in sin, katerih zgodba se pripoveduje, sta Spillmannu seveda Nemca; imenujeta se „Mühlenberg“. Prevod ju je naredil Slovenca: „Hribarja“. Ali je to prav? Pomislimo malo!

Gospod Hribar, nekedaj jako bogat mož na Slovenskem, je zgrabil po nesreči vse svoje premoženje. Leta 1897 gre sè svojim sinkom Martinom iz Njujorka v Aljasko *) zlata iskat, in čez dve leti se vrne ž njim, ženo in hčerko, ki ste bile ostale mej tem v Njujorku, na Slovensko ko bogataš. Priprost bravec bi vtegnil misliti, da je čudna osoda res naše ljudi zanesla v tiste daljne kraje, in radoveden bo, kje na Slovenskem zdaj živi ta bogata Hribarjeva družina. Pa ko se mu pove, da se moti, ako verjame, kar je tu bral, -- ali se mu bo dobro zdelo? Prevajavec naj bi bil torej že v nemščini nalašč nenavadnega „Mühlenberga“ nadomestil s prav tako nenavadnim slovenskim imenom, n. pr. „Mlinogorski“, in naj bi bil dal gospodu merilno ozko omejeno domovino, n. pr. Avstrijo sploh. Tako tudi ne bi bil kriv neverjetnosti, ki jo čuti le nekoliko prebrisan deček, ko bere, da je njujorški gospodar 20nadstropne hiše mladega „Hribarja“ našel govornik z „gospod Hribovc“.

„Ficta voluptatis causa sint proxima veris“, uči stari Horacij (d. arte poet. 338) in tega se je v tem primeru Spillmann terdno deržal. Njegov „Yankee“ ne zna izgovoriti nemškega ü, zato pravi „Muler“

*) Tako pišejo Rusi in nekedaj so pisali tako tudi Nemci. Zdaj se deržijo Angležev, ki pišejo „Alaska“, ker ne poznajo topljenega lj.

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXVI. tečaj

V Gorici, 1909.

8. zvezek.

Tretjeredni nagovori.

P. K. Z.

8.

Vaša mernost bodi znana vsem ljudem.
Filip. 4, 5.

„Vaša mernost (ali zmernost) bodi znana vsem ljudem“ — tako piše sv. Pavelj' pervim kristijanom v Filipih, majhinem mestu v deželi Macedoniji. — Pa, predragi tretjeredniki, morda ima kateri od vas sveto pismo in more sam poiskati te besede v listu do Filipljanov. Naj se ne spotika nad tem, ker jih bo našel v novejši slovenski prestavi nekoliko drugačne. Tam se bere namreč: „Vaša spodobnost bodi znana vsem ljudem“, in spod, v opazki, je rečeno: „V gerškem: „Vaša krotkost“ (pohlevnost ali miloserčnost) itd.“ V stariši prestavi stoji naravnost: „vaša pohlevnost“, v najstariši celo: „vaša dobrota“. — Ketero čednost po tem takem prav za prav priporoča sv. Pavelj kristijanom v Filipih? — Če vse dobro prevdarimo, bomo spoznali, da misli četerto izmej glavnih dejanskih čednosti, ki jo naš veliki katehizem imenuje zmernost, pa

zmernost v širjem pomenu, ki ne obsega le zmernosti v jedi in pijači, temuč pravo mero tudi v vseh drugih rečeh. Morda bi smeli to splošno zmernost zastran razločevanja po naše imenovati: „pravomernost“, ali na kratko „mernost“.

Ta čednost obsega torej ne le zderžnost v jedi, treznost v pijači, čistost v vsem, kar se tiče spola, obsega tudi berzdaje vsakega natornega nagnjenja, obsega krotkost, pohlevnost, skromnost, ponižnost, spodobnost, sploh pravo omejenost vsake čednosti in vsakega dobrega dela. Ta omejenost pa ni vedno in za vse ljudi in razmere enaka; zato je treba, da je naša pravomernost stanovitno združena z modrostjo. Svetniki so delali pogostoma dobra dela, ki se jim moramo čuditi, posnemati pa bi jih ne mogli, ali celo ne smeli. Mozes se je postil na Sinajski gori 40 dni, „kruha ni jedel in vode ni pil“ (Ex. 34, 23). Tako se je postil tudi Kristus v puščavi 40 dni in 40 noči. Kaj takega mi prav tako ne moremo, kaker ne moremo čudežev delati, ki sta jih delala Mozes in Kristus. *)

Pa bo kedo rekel morda: Od koga se naj pa torej učimo te čednosti, če se je ne moremo od Kristusa in svetnikov?

Da se je od Kristusa ne moremo, o, tega nikar ne mislite, predragi! Gotovo se je moremo učiti od Kristusa; le poslušajmo njegove nauke in posnemajmo zglede, ki so nam namenjeni; teh imamo v Kristusovem življenju zadosti. Tudi od svetnikov se je moremo učiti. Če je kateri res kedaj prestopil pravo mejo v zderžanju in pokorjenju, je storil to morda po posebnem navdihnjenju božjem, na vsak način vsled svoje velike gorečnosti. Ta gorečnost naj nas spodbuja, da storimo mi v tisti reči, kar je po zdravi pameti našim okoliščinam primerno. Premislimo pa zdaj ne zglede, temuč posebne primere, ko se imamo zlasti izkazati s to čednostjo, pravomernostjo.

I.

Da si človek ohrani življenje in zdravje, potrebuje gorkote in zraka, jedi in pijače, dela in počitka, vsega tega v v pravi meri in razmeri. In to velja ravno tako ali podobno

*) Pred nekaj leti se je kazal, kaker se nekateri naših bravev gotovo še spominjajo, neki človek (in za njim še drugi), ki se je zavezal, da 40 dni ne bo nič jedel, in dal se je stražiti, in menda res toliko časa ni jedel, pač pa je pil. Kristus tudi pil ni. Post tistega človeka je bilo pregrešno skazovanje, in če je hotel z njim Kristusa v nič devati, je bil gotovo prav velik smertni greh.

za vse, kar raste in živi na tem svetu. Brez primerne gorkote, brez zadosti in dobrega zraka (ali brez vode za to, kar je za vodo vstvarjeno), brez primerne hrane, brez dela in počitka se nič ne more delj časa vbraniiti smerti in razpadu. Premalo ali preveč toplote, prepičla ali preobila hrana, premalo ali nič dela, predolgo ali prekratko spanje ali počivanje more vsaki stvari, more tudi človeku konec storiti pred časom. Človek si je torej dolžan skerbeti za obleko in stanovanje, ki ga varuje mraza, ne da bi zaderževala zraka od telesa od znotraj in od zvonaj; človek je dolžan delati, ker je življenje delo in se mu brez dela ne urijo in ne ohranijo življenjske moči; človek si je dolžan skerbeti za jed in pijačo, ki mu vzderžuje meso in kosti in vse telesne ude, nadomeščujoč, kar se izrabljeno in odmerlo iz njih loči; človek si tudi spanja in počitka ne sme pritergavati čez mero, kaker se mu ne sme čez mero vdajati.

V vsem tem so svetniki včasih preostro ravnali se svojimi telesi ter si tako spodkopavali zdravje in krajšali življenje, mej drugimi tudi sveti oče Frančišek, ki se je tega naposled kesal. Seveda pa jim Bog take prevelike ostrosti ni štel v greh, ker so delali tako le iz velike ljubezni do njega, z dobro vestjo in dobrim namenom, posnemajoč Kristusa, ki se je postil 40 dni in je v molitvi prečul marisketero noč. Ko si je mislil izmejj učencev izbrati 12 aposteljnov, „je šel na goro in prenočeval v molitvi božji (Luk. 6, 12); ravno tako je storil, ko je bil čudežno kruh pomnožil: „razpustivši množice je šel na goro sam molit“ (Mat. 14, 23; Mk. 6, 46). Po zadnji večerji je šel sè svojimi učenci molit na Oljisko goro, kaker vsi dobro veste. Ob takih posebnih, velikih dogodkih je opravičeno, da človek prečuje noč v molitvi, ali tudi v drugih dobrih in potrebnih delih, zlasti ko ima streči bolniku ali pomagati v kaki drugi sili in potrebi.

Čuti do poznih ur, do polnoči, do belega dne na veselicah in plesih; v černo noč razgrajati po vaseh ali popivati po kerčmah, to je pa seveda greh na vse strani. Dober tretjerednik naj hodi zvečer redno in o pravem času spat; pa zaspanec in lenuh nima biti. Zjutraj naj redno in zarano vstaja ter zlasti prvi čas novega dne Bogu daruje v pobožni molitvi in svetem premišljevanju; potem pa urno na delo!

Kaj mu pravomernost naklada glede obleke, je jasno že iz vodila: „Udje tretjega reda naj se derže v vsi svoji noši in

opravi tiste srednje poti, ki se slehernemu spodobi, zderževaje se predragega lišpanja“ (pogl. II. § 1). Tretjerednik naj se torej oblači vsak po svojem stanu, koliker mogoče tako, da njegova obleka ne bo nikomer na nobeno stran v spotiko. In skerbi naj, da bodo tudi vsi njegovi domači zmirom spodobno oblečeni, brez ničemernosti in skazovanja. Zlasti svojim otrokom naj skuša vcepiti ljubezen do spodobnosti združeno s prepričanjem, da najlepša obleka in vse lepotečje, ki ga nosi, človeka ne naredi nič lepšega, ker to, kar nase dene, ni on; le lepo življenje ga naredi v resnici lepega pred Bogom in vsemi pametnimi ljudmi.

Še to in ono bi se dalo tu povedati glede obleke in stanovanja, kako bodi vravnano vse, da ne bo nasprotno čednosti, ki govorimo o nji. Ali ne spuščajmo se preveč v posameznosti; pojdemo dalje k zmernosti v ožjem in navadnem pomenu, zmernosti v jedi in pijači.

II.

Zmernost v jedi in pijači je zapovedana tretjerednikom z besedami: „Jed in pijačo naj uživajo zmerno. (Vodilo pogl. § 3). Zmernost v jedi se imenuje v katoliškem kerščanskem nauku „abstinencija“ t. j. zderžnost. Zderžati se je najprej vsega, kar bi bilo preveč; zato se imajo tretjeredniki po svojem vodilu tudi poedin skerbno varovati. Na poedinah se navadno preveč je, ker se nosi na mizo premnogo in preobliznih in predragih jedi, ki človeka zapeljejo, da se vda sladkosnednosti in požrešnosti, da preobloži želodec in da si s tem bolezen nakoplje.

Torej ne sprejemati brez silnega vzroka vabila na take pojedine in ne vabiti nasproti. Tudi za domačo družino ob večih praznikih in godovih ne napravljati preveč, če tudi se dajo za take prilike po pravici kaj boljše jedi.

To bi bila navadna zmernost, ki je potrebna vsak dan brez izjeme. Višja stopnja je post, ko se človek le enkrat na dan nasiti, in pa zderžnost v posebnem pomenu, ko se uživajo le postne jedi zderžujoč se mesnih.

Splošni cerkveni postni in zderžni dnevi veljajo za tretjerednike kaker za druge katoliške kristijane; edini vaš postni dan po verhu je dan pred praznikom sv. Frančiška, 3. oktobra. Priporoča pa se vam, kaker veste, post ob petkih, ali zderžanje ob sredah.

Polajšanje zderžanja, ki se daje vsako leto v postnih pastirskih listih drugim vernim, velja tudi za vas. Svetovati pa je, da bi jedli, koliker vam je mogoče, ob takih dneh le postne jedi po nekedanji navadi. Da se mladi ljudje do 21., in stari od 60. leta nadalje, noseče in doječe, popotniki pešci, delavci, ki imajo težka dela, sploh vsi, ki bi drugači ne mogli svojih dolžnosti redno in dobro opravljati, niso dolžni postiti, in tisti, ki morajo jesti, kar se jim da, ne zderžati se mesnih jedi, vse to veste. Vender storite, kar je v vaši moči, da se cerkvene postne in zderžnostne zapovedi po vaših hišah in družinah ne bodo pozabile in zanemarile, ker bi bilo to vsem le na veliko dušno in telesno škodo. Tudi tiste, ki jih postne zapovedi ne vežejo še ali ne vežejo več, skušajte prepričati, da jim bo le na korist, če jih bodo vender le, koliker mogoče deržali. Tudi nekatoliški učenjaki sodijo, da se dandanašnji po premožniših hišah sploh preveč jê; želodec nima nigdar počitka, tako da mora naposled opešati in zboleti. Zlasti se po takih hišah preveč mesa vživa, kar je krivo znanih gosposkih boleznih in slabih nagnjenj, pogubno torej za dušo in telo.

S tem ni rečeno kaker da bi bilo najbolje samo z rastlinsko hrano se živiti, kaker je velel svojim vernikom stari indovski prerok Buddha, ali kaker delajo dandanašnji v Evropi in Ameriki tako imenovani vegetarijanci. Človek ni kaker volk, ki le meso žre, pa tudi ne kaker *vol, ki se le sè senom in deteljo redi. Človeku najbolj vgaja primerno mešana hrana iz vseh treh natornih kraljestev.

III.

Zmernø pa naj vživajo tretjeredniki tudi pijačo. Katero pijačo naj vživajo zmernø? Gotovo vsako, tudi vodo, ker je nezmernost v vsaki reči škodljiva in greh. Prav posebno velja to pa seveda za tiste pijače, ki morejo človeka vpijaniti, kaker vino, pivo, razno žganje. Ljudjo, ki sploh ne pijo takih pijač, se imenujejo po latinsko „abstemii“. *) Mnogi svetniki so bili taki, zlasti, kaker veste, sv. Janez Kerstnik, in dejansko,

*) Samostavnik „abstemietas“ ni prišel v navado; gdo ve, zakaj ne? Pač zato, ker ljudje nekedar niso govorili o tej svoji čednosti. Paganom se ni vredno zdelo; kristijani so se deržali nauka Kristusovega pri sv. Mat. 6, 16—18. — „Abstinentia“ je v tem pomenu modernizem.

če tudi se ni zavezal k temu, naš sv. oče Frančišek. Vender Kristus vina ni zaverigel in sv. Frančišek ga tudi ni prepovedal nikomer. Zametali in prepovedavali so ga razni krivoverci, turški prerok Mahomed in v prvih časih kersčanstva tako imenovani „vodnjaki“ (aquarii) ali „enkratiti“, ki so, razširjeni posebno po Mali Aziji, posvečevali vodo namestu vina in zametavali ob enem tudi mesojejo in zakon. Dandanašnji je taka zlasti protestantovska ali framasonska družba tako imenovanih „guttemplerjev“. Posebno pa kriče zoper vino in vsako podobno pijačo neki veri Kristusovi naravnost sovražni doktorji, ki sklicujejo in vodijo znane mejnarodne protialkoholjske shode ali kongrese. Dobri katoliški kristijani takih antikristov nikaker ne bi smeli poslušati, ker bi morali terdno prepričani biti, da je prava resnica to, kar uči sveto pismo, in častiti bi morali, kar je Kristus tako visoko, neizmerno visoko počastil, v kar je spremenil na prošnjo svoje presvete matere sè svojim prvim čudežem vodo na ženitnini v galilejski Kani, kar je spremenil v svojem največem zakramentu pri zadnji večerji v svojo presveto rešno Kri, kar spreminja ravno tako skozi vsa stoletja pri vsaki sveti maši.

Vino je po svetem pismu drag dar ljubezni božje. Že po Mozesu je rekel Bog Izraelcem (Lev. 26, 3 id.): „Ako boste po mojih postavah živeli in moje zapovedi izpolnjevali, vam bom dajal dež ob svojem času in zemlja bo rodila svoj sad... mlatev bo segala do tergateve, in tergatev bo segala do setve, in jedli boste do sitega svoj kruh“. . . In po preroku Joelu je govoril (2, 19 id.): „Glej, poslal vam bom žita in vina in olja in nasiteni boste ž njimi“, in prerok pristavlja (23. 24): „Tudi vi sinovi sijonski se radujte in veselite v Gospodu, svojem Bogu, ker vam bo dal učenika pravičnosti in poslal vam bo zgodnji in pozni dež kaker od začetka in napolnila se bodo gumna sè žitom in tlačnice bodo prenapolnjene z vinom in oljem“. — Ali ni očitno iz tega, da mora biti po božji besedi vino nekaj koristnega in dobrega prav kaker žito in olje?

V resnici uči tudi modri Jezus, Sirahov sin (31, 35): „Vino človeškemu življenju služi, ako se zmerno pije; ako ga zmerno piješ, boš trezen. — Vino je bilo od začetka vstvarjeno v razveseljevanje, ne pa za pijanost. Vino dušo in serce obveseljuje, ako se zmerno pije. Trezno pitje je zdravje duši in telesu“. —

Sveto pismo hvali torej zmerno, trezno pitje. Seveda pa nika-ker ne hvali nezmernega. Sirahov sin piše nadalje: „Vino, če se nezumno pije, napravi zdražbe in jezo in veliko razdertij. Vino, če se nezumno pije, je duši grenkost. Prederznost iz pi-janosti je nespametnemu v spotiklje, njegovo moč zmanjšuje in rane dela“.

Še na mnogih drugih mestih sv. pismo pred nez-merznošjo v vinopitju; tako v Salomonovih pregovorih (20, 1): „Nekaj razposajenega je vino in nekaj razgrajavega pija-nost“. (21, 17): „Kedor ljubi vino in tolste jedi, ne bo obogatel“. (23, 20): „Ne bodi v gostijah pivcev in ne na pojedinah tistih, ki meso prinašajo k jedi“. (29—32): „Komu gorje? čigavemu očetu gorje? komu prepiri? komu jame? komu brez vzroka rane? komu zatemnele oči? Ali ne tem, ki se zadržujejo pri vinu in se trudijo izpivati kozarce? Ne gledaj vina, ko se ru-meni, ko se leskače v steklu njega barva: prijetno teče noter, pa nazadnje bo pičilo kaker kača in kaker bazilisk bo razlilo svoje strupe“.

Ali je tu rečeno, da je vino strup, ali da je v vinu strup? Morda! Ali strup v pravi meri vžit je zdravilo, nezmerznoš je pa škodljiva v še tako nedolžni reči. V vseh teh izrekih je govorjenje o nezmerznom pitju, o pijančevanju. V pijančevanju se to, kar bi zmerno vžito koristilo ko znravilo, spremeni v strup. Tako je razlagati tudi znano mesto sv. Pavla v listu do Efeženov (5, 18): „Ne bodite pijani vina, v čemer je razberzda-nost, temuč napolnjeni v Svetem Duhu“. — V čem je „razberz-danost“, ali kaker neketeri menj prav predstavljajo, „nečistost?“ Ali v vinu? Ne, pravijo katoliški razlagavci, ne v vinu, temuč v pijanosti.

Pred pijanostjo svari seveda tudi Kristus sam, ki je vino tako visoko počastil: „Pazite nase“, pravi, „da se vam ne ob-teže serca z najedenostjo in pijanostjo in skerbmi tega življe-nja“ (Luk. 21, 34). In sv. Pavel spodbuja Rimljane (13, 13): „Kaker po dnevi pošteno hodimo, ne v pojedinah in pijanostih“. Korinčanom pa zaterjuje: „Ne motite se . . . pijanci ne bodo posedli nebeškega kraljestva“ (1. Kor. 6, 10). Zato tudi Timo-teju ne priporoča mnogo, temuč malo vina: „Ne pij več vode“, piše (1. Tim. 5, 23), „temuč malo vina pij, zavoljo tvojega že-loodca in tvojih pogostih bolehnosti“. Torej za zdravilo, za silo

in potrebo. In tako vinopitje se mora pač po vsej pravici zmerno imenovati.

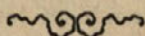
Nikaker pa ne gre misliti, da bi bilo zmerno vinopitje, ke bi ga izpil človek dan na dan svojo navadno dobro mero, samo da ne bi prestopil meje pijanosti. Tako vinopitje bi vtegnilo biti tako ali še bolj škodljivo kaker vsakdanja nepretergana mesojeja. Sicer pa sem prepričan, da vi, dragi tretjeredniki, niste v nevarnosti ne v tem, ne v onem oziru. Vem pa in obžalujem, da se mej našim slovenskim ljudstvom mnogo, jako mnogo greši proti treznosti kaker proti zderžnosti. Hvalim tudi dobro voljo tistih gospodov, ki si prizadevajo to ljudstvo spametiti in rešiti iz sužnosti tako pogubne strasti; dvojim le, ali je pot, ki so jo nastopili, prava, ali pelje res do cilja, ki ga imajo pred očmi? Pot prostih zidarjev, guttemplerjev in drugih krivovercev in nevernikov, ali more biti to prava pot tudi za nas katoliške kristijane? Jaz mislim pač, pravo pot imamo mi doma, v naši katoliški cerkvi.

Pa, kaj torej, poprašate morebiti, ali naj se ne vpišemo v družbo treznosti? O pač! Vse slovensko ljudstvo naj bi se vpisalo v družbo treznosti; vi, dragi tretjeredniki, pa ste že vpisani. V resnici! tretji red sv. Frančiška je v katoliški cerkvi prava in popolna družba treznosti in zderžnosti in zmernosti, razširjena že zdaj po vsem svetu in mej vsemi raznimi svetovnimi stanovi, od najnižjega do najvišjega. Ta red zavezuje vse k zmernosti v jedi in pijači in ne dovoljuje ne požrešnosti ne pijančevanja. Prepričan sem, vsi, ki ste v tretjem redu, ste v vsakem oziru zmerni ljudje. Ali ker ste zmerni, ste tudi skromni, ponižni, ne bahate se sè svojo zmernostjo in zderžnostjo in prav delate, da se ne. Ali vender vam moram klicati z besedami sv. Pavla: „Vaša zmernost bodi znana vsem ljudem!“ Vsi ljudje, ki hočejo biti katoličani, imajo vedeti, da je prava cerkvena in papeška vstanova za prenovljenje človeške družbe tudi glede zderžnosti in treznosti edino tretji red sv. Frančiška. Kedor hoče kaj delati v ta namen na pravi in terdni podlagi, brez ropotanja in oblastnega vstrahovanja, ta naj po svoji moči širi in vsem, ki hočejo biti katoličani po misli velikih papežev Pija IX., Leona XIII. in Pija X., priporoča III. red.

Tudi vi, dragi bratje in sestre, delajte tako! Kjer najdete dobrega moža ali mladeniča, vnetega za svojo vero in svojo

cerkev, povejte mu naravnost, da je volja svetega očeta, da nemudoma vstopi v III. red sv. Frančiška. Potrudimo se vsi, da zberemo vse naše dobro slovensko ljudstvo v to družbo treznosti. In to naše ljudstvo bo potem, če jih bo ostalo zunaj reda še kaj v verigah svoje strasti, našlo pomočke, da reši naposled tudi nje. In nastopila bo res zlata doba, ko na Slovenskem ne bo nezmernosti, požrešnosti in pijanosti, ne pretepopov in pobojev, ne divjanja in obrekovanja, temuč lepo življenje, kakeršno je bilo mej prvimi kristijani, ko je bilo „mnogičice vernih eno serce in ena duša“ (Act. 4, 32). —

Vem, da je do tam še daleč, ali pot naš je pravi. Pomagaj Bog vsem, ki hodijo po njem, privedi nanj vse, ki bi imeli po njem hoditi, pa ne vejo ali nočejo vedeti zanj. Razsvetli jih večni Bog, Oče, Sin in Sv. Duh. Amen.

Pobožni Kitajec Frančišek,

katehet, tretjega reda *).

Velikansko kitajsko cesarstvo je zdaj glede na katoliško vero razdeljeno v 36 apostoljskih vikarijatov ali škofij in dve predstojništvi ali prefekturi. Frančiškanom je izročil apostoljski sedež devet škofij, kjer pa še ni dosti kristijanov. Vender pa nahajamo mej njimi prav lepe zglede čednosti in verske gorečnosti, kakeršne ni najti po naših krajih. Mej njimi je pobožni tretjerednik Frančišek, ki je bil sin katoliških starišev, na Kitajskem rojen. Ko mladenič je stopil v tretji red sv. Frančiška ter se frančiškanskim misijonarjem ponudil v službo. Ker je bil v kerščanskem nauku dobro poučen, so ga radi sprejeli. Postavili so ga za kateheta, da je paganske Kitajce učil kerščanski nauk in molitve. Doma, v misijonski hiši, je opravljal razna dela. Plačila za to ni hotel sprejeti. Zadovoljen je bil, da so mu dajali potrebno obleko in hrano, vesel, ako je mogel svoje rojake v verskih resnicah učiti. Rad bi bil spreobernal in pridobil vse Kitajce za sveto vero. Zato je potoval z misijonarji z enega na drugi kraj, kjer je bil mno-

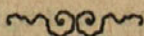
*) Winkes, Seraphischer Tugendspiegel.

gokrat lačen in žejen, zaničevan in tudi preganjan zavoljo svete vere. Ko so začeli Kitajci katoliške misijonarje preganjati, so tudi njega vjeli in pred mandarina peljali. Ta cesarski predstojnik je zahteval, naj se odpove svoji veri; ker ni hotel, mu je zažugal sè strašnim terpljenjem. Ko so bili že poklicani ljudje, da ga bodo martrali, je rekel pogumno: „Kristijan sem in pripravljen za sveto vero vmreti, če hočete“. Odpeljali so ga v temno in smerdljivo ječo, kjer je bilo zapertih sedemdeset hudodelnikov. V ti ječi je ostal tudi on čez dva meseca ter je toliko preterpel noter, da je bil le na pol živ, ko so ga izpustili.

Posebno je častil Mater božjo in sv. Jožefa, da bi z njuno pomočjo Jezusa pripeljal v vsako družino. Sv. Frančiška, svojega duhovnega očeta, je posnemal ne samo v tem, da je po njegovem zgledu spreobračal nevernike, temveč tudi, da je živel v največem vboštvu; po njegovi smerti niso našli pri njem niti enega vinarja. Osemdeset let star je vmerl naravne smerti 8. avgusta 1875. —

Glej, koliko je ta bogaboječi tretjerednik, ki ni bil mašnik, storil in preterpel za sveto vero. Tudi ti lahko veliko storiš, ako si le res goreč tretjerednik. Najprej glej, da se ne boš nigdar sramoval tretjega reda, božjih in cerkvenih zapovedi. Nigdar se ne daj premotiti, da bi zavoljo pričujočih nasprotnikov ob petkih in drugih postnih dnevih jel mesne jedi, naj te zato drugi še tako zasramujejo. Pobožni Frančišek se ni hotel odpovedati sveti veri, tudi ko so ga v ječo zaperli in mu sè smertjo žugali. Tako stanoviten bodi v svoji veri tudi ti. Potem skerbi, da se bote udje tretjega reda v vasi ali fari mej seboj resnično ljubili in koliker je mogoče skupaj prejemale svete zakramente. Čim več vas bo, tim manj se vas bodo upali napadati vaši nasprotniki. Ako boste združeni boste laglje in z večim veseljem hodili v cerkev, laglje boste spolnjevali božje in cerkveni zapovedi; laglje si boste mej seboj pomagali tudi v časnih potrebah. Ako bote združeni, boste laglje tudi tretji red širili ter ž njim koristili svoji občini, celi deželi in vsi sveti cerkvi. Zakaj, ako boste dobri tretjeredniki, boste tudi dobri udje svoje občine, dobri državljani in zvesti sinovi katoliške cerkve.

P. A. F.

Vaje duhovnega življenja.

P. A. M.

VII. Poglavlje.

O zatajevanju z ozirom na posamezne strasti.

Ponižno prosimo Boga, naj nas podpira sè svojo milostjo, v boju zoper naša slaba nagnenja, saj edino njegova milost more rešiti človeka iz sužnosti strasti in mu podeliti zmago nad njimi. Zato je rekel sv. apostelj Pavel: „Jaz nesrečnež, kedo me bo rešil od telesa te smerti? Milost božja po Jezusu Kristusu“.

Premislimo, kako se moramo obnašati proti obupnosti.

Ta strast je nasproti upanju. Ona nastane, ako nam domišljija živo postavi pred oči, da nam je nemogoče doseči to dobro, po čemer hrepenimo, bodisi da to preseže človeške moči, ali da se ovire in zapreke sploh ne dajo premagati. Vsake obupnosti in maloserčnosti ne smemo zavreči. Saj uči sv. apostelj, da sami iz sebe, iz svojih lastnih moči še misliti ne moremo, kar bi bilo za nas zveličavno. Vsa naša moč je od Boga. Čim bolj spoznamo svojo nezmožnost, čim manj sami v se zaupamo, toliko bolj moramo v Boga zaupati. „V te, o Gospod, sem zaupal, vekomaj ne bom osramočen“.

Zavreči moramo obupnost, ako izvira iz samoljubja, zložnosti in maloserčnosti.

Večkrat se nam kaj nemogoče zdi in domišljija težave še povečava, vzrok pa je le strah pred bojem in trudom. Marisketeri postane ves obupan in maloserčen, ko ga vedno in vedno nadlegujejo hude skušnjave, in vendar bi mu stanoviten boj prinesel najlepšo zmago. Navadno težave niso tako velike, kakor si jih človek predstavlja, ob enem je pa obljubljen milost in pomoč iz nebes tistim, ki se bodo serčno in stanovitno vojskovali.

Zaupajmo torej v vsmiljenje božje, v neskončno zaslužene našega Gospoda in Zveličarja, v mogočno pomoč preblazene Device in svetnikov božjih; prosimo modrega dušnega vodnika, kateremu smo svoje terpljenje, svoje boje razodeli,

naj nam pomaga v tem dušnem boju, in radi spolnujemo njegove nasvete in nauke.

Kaker pa ne smemo maloserčni in obupani biti, tako bi bilo napačno, ke bi bili preveč prederzni. Pomisliti moramo, da popolne gotovosti v tem življenju ne smemo pričakovati; da ga ni stanu, kateri bi ne bil izpostavljen raznim nevarnostim, in da vsak trenutek lahko pridemo na rob prepada.

Sv. strah božji nam je v tem bornem življenju potreben in zveličaven. Zato pravi sv. pismo: „Blager človeku, ki se Boga boji“. Sv. Terezija je svoje sestre opominjala: „Ve ne smete gotove biti, ker je red, v katerem živite tako svet; tudi se ne smete zanašati na to, da živite ločene od sveta in v ostri pokori. Tudi to vam ne daje še gotovosti, da vedno tako zaupljivo z Bogom občujete, da se vadite v molitvi in vas posvetne reči ne motijo. Vse to je dobro, vender ne zadosti, da bi opustile ves sv. strah božji“. Ponavljajte večkrat in premišlujte besede: Blager človeku, kateri se Boga boji“. Sveti strah božji in zaupanje v Boga ste dve peruti, s katerimi se moramo vsaki dan proti nebesam povzdigovati. To si vzemimo k sercu in obvarovali se bomo vsake maloserčnosti in obupnosti. Hudobni duh dobro ve, koliko doseže, ako napolni dušo s preveliko bojzljivostjo in nezaupnostjo. Vsaka malenkost, če tudi ni greh, tako dušo zbega in ji vzame mir. Ve vboge, zbegane duše, kako malo poznate dobro očetovsko serce božje! Ali mislite, da je Bog nevsmiljen in vas bo kaznoval, ko se serčno vojskujete zoper skušnjave? In, če ste tudi padle v kak greh, ali menite, da boste to popravile, ako se maloserčno in nezaupno od Boga obrnete in s Kajnom kličete: „Moja hudobija je prevelike, da bi odpuščanje dobila?“ Oh, koliko jih je že ta maloserčnost od Boga ločila! Govorite raji s psalmistom: „Gospod je moja luč, in moje zveličanje, koga se bom bal?“ Strah božji je vir življenja, obudi spokornega duha in pravo kesanje, obvaruje pred grehom in nas napravi stanovitne v boju. „Strah božji je čez vse povzdignjen. Blager človeku, komer je dano, da ima božji strah! Kedor ga ima, s kom bi se neki primerjal?“ Sir. 25, 14. 15.

Berzdati in v pravih mejah deržati, moramo tudi jezo. Jeza je neko hrepenenje po maščevanju, ako mislimo, da se nam je krivica zgodila. Čim bolj kaj ljubimo, tem večja je jeza,

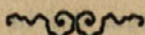
ako nam to kedo vzame ali nam brani. Prevzetnež postane jezen, ako ga kedo ne časti; lakomnež, skopuh, ako škodo terpi, ako ima zgubo itd. Pravi kristijan si bo pa prizadeval podoben postati Kristusu, ki nam kliče: „Učite se od mene, ker sem krotak in iz serca ponižen“. On nam je dal te lepe nauke: „Slišali ste, da je bilo rečeno: Oko za oko in zob za zob. Jaz pa vam pravim, hudemu se ne zoperstaviti, temuč če te kedo vdari po tvojem desnem licu, pomoli mu še ono. In kedor se hoče s teboj pravdati in ti suktno vzeti, temu tudi plašč pusti. In kedor koli te eno miljo daleč prisili, pojdi dve ž njim. Kedor te prosi, temu daj in kedor hoče od tebe na posodo imeti, ne obračaj se od njega. Slišali ste, da je bilo rečeno: Ljubi svojega bližnjega in sovraži svojega sovražnika. Jaz pa vam povem: Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo in molite zanje, kateri vas preganjajo in obrekujejo; da boste otroci vašega očeta, ki je v nebesih, kateri daje svojemu soncu sijati na dobre in hudobne, in pa deževati na pravične in krivične. Zakaj, ako le tiste ljubite, kateri vas ljubijo, kakšno plačilo boste imeli? Ali ne delajo tega tudi cestninarji? In ako pozdravljate le svoje brate, kaj storite več? Ali ne delajo tega tudi malikovavci; Bodite tedaj popolnoma, kaker je vaš Oče nebeški popolnoma“. Mat. 5. 38—48. To so zlate besede nebeškega učenika, katere pač zaslužijo, da si jih k sercu vzamemo. Zakaj vbogi človek se da le prerad zapeljati h krivični jezi. Ker je preveč vdan samoljubju, se povsod kmalu čuti razžaljenega in se hoče zmaščevati. Pri tem se pa še ponaša, češ, to delam le iz gorečnosti za pravico. Res se morajo predstojniki včasih jeziti in kaznovati, da ohranijo red, ali ta jeza ni pregrešna, ker ne izvira iz razžaljenega samoljubja.

Prava Bogu dopadljiva jeza izvira iz sv. Duha, iz božje ljubezni in nas napolni sè sovraštvom proti grehu. Zakaj greh je največa krivica. Iz sovraštvu do greha pa nikedar ne pride sovraštvu do druge osebe, razen do svoje lastne. To človek sovraži v duhu pokore, ker je tako polna samoljubja. Tako sovraštvu in taka jeza je zelo koristna in zveličavna.

Nevošljivost in vse druge strasti, ki se vedno vzdigujejo v našem sercu, bomo krotili in berzdali s tem, da v luči sv. vere premišljujemo, iz kako sramotnega vira izvirajo, in ti viri

so meso in hudobni duh; kako žalostne nasledke imajo za dušo in telo in kaj čaka vse tiste, ki so sužnji nevrejenih strasti in se ne znajo nič premagati.

Gospod Jezus pridi in prebivaj v nas; vladaj naše strasti saj so tvoji in naši sovražniki: „Vladaj sredi svojih sovražnikov“. Podpiraj nas sè svojo milostjo da jih bomo sè vso močjo sovražili in jih do konca svojega življenja zatirali. „Svoje sovražnike bom podil, in jih bom zagrabil; ter se ne bom vernil, dokler ne poginejo“. Ps. 17, 38.

Duh tretjega reda sv. Frančiška.

6. Tretjerednik in premišljevanje. *)

Vsaka molitev mora priti iz serca, to je iz duše. Ako se moli le z ustnicami in jezikom, misli pa na kar koli drugoga, ni to prav za prav nobena molitev, to je blebetanje, to je kaker bi brenčal tako imenovani „gramofon“.

Ali pri molitvah, ki se zaporedoma ponavljajo, je težko vedno misliti na besede, ki jih ustnice in jezik izgovarjajo. To velja, kaker je bilo že rečeno, na priliko za rožni venec, ravno tako za druge daljše ustne molitve, zlasti za psaljme, ki so nekateri po verhu tudi težko razumljivi. Pri takih molitvah si je treba pomagati s tem, da vsaj sploh mislimo na Boga in božje reči; pri rožnem vencu imamo, kaker je znano, premišljevatı skrivnosti našega odrešenja od spočetja Jezusovega pa do kronanja Marijinega v nebesih. Sv. rožni venec je torej ne le ustna, temuč ob enem tudi premišljevalna ali notranja molitev.

Taka molitev pa se more opravljati tudi sama zase. V tem primeru ni omejena na neke določene resnice sv. vere; vsak si more po svojih dušnih zmožnostih in potrebah sam izbrati, na kar hoče misliti, samo da se ne zgubi v premišljevanje zgolj posvetnih ali celo pregrešnih reči.

*) Primeri: Faber *der Fortschritt der Seele im geistlichen Leben*. Ins Deutsche übertragen von C. B. Reiching. 3. Aufl. Regensburg 1904.

P. Lejeune, *L'Oraison rendue facile*. Paris. P. Lethielleux.

Ribet, *L'Ascétique chrétienne*, Paris. Poussielgue, 1902.

Kaj naj porečemo o taki notranji ali premišljevalni molitvi? Vse dobro! Učeniki duhovnega življenja vsi povzdigujejo njeno izverstnost, da, nje nenadomestljivost za vsacega, ki hoče priti do kake višje stopnje kerščanske popolnosti.

Tudi tretjeredniki ste poklicani na tako višjo stopnjo; saj imate biti drugim kristijanom v vsakem oziru v zgled pravega kerščanskega življenja. Tudi vi morate torej skrbeti, da si pridobite tako izversten pomoček duhovnega napredka, tudi vi morete skrbeti, da se privadite premišljevalne molitve.

Kaj pa je torej premišljevalna molitev?

Premišljevalna molitev ali, kratko rečeno, premišljevanje je prevdarjanje ene ali druge resnice svete vere ali dogodbe sv. pisma z namenom zbuditi čutila in sklepe, ki se nam po njih duša povzdigne h Bogu in posveti njegovi službi.

Premišljevanje se more različno goditi in na mnoge načine. Mej vsemi načini pa sta zlasti dva, ki jih učeniki duhovnega življenja posebno priporočajo, namreč način sv. Ignacija in način duhovniške skupščine sv. Suljpicija.

Govorimo najprej o načinu sv. Ignacija, ker je ta dandanašnji najnavadniši, morda tudi najvspešniši.

I.

K vsakemu premišljevanju je treba priprave. Ta je trojna, daljna, bližnja, najbližnja.

Daljna priprava je odprava greha in nagnjenja do njega od ene strani, od druge strani pa želja po napredku v kerščanski popolnosti združena z resnim prizadevanjem po nji, z ustno molitvijo in duhovnim branjem. Zlasti je duhovno branje za premišljevalno molitev, to kar olje za svetilnico. Iz duhovnih knjig se mora navaditi človek misliti o duhovnih rečeh. Brez duhovnih misli ni duhovnega premišljevanja, ni notranje molitve.

Bližnja priprava pa je priprava na posamezno premišljevanje. Začne se prej ta večer s tem, da si določimo, kaj hočemo drugi dan premišljevali. V ta namen more začetnik brati ali poslušati navod za premišljevanje tistega dne, kaker je natisnjen v kaki knjigi. Takih knjig imajo v bolj razširjenih jezikih dosti, ki pa seveda niso vse enako dobre in zlasti ne vse vsakemu primerne. Nekaj let je, kar imamo vsaj eno tako

knjigo tudi v naši slovenščini. Ni sicer popolnoma, kaker bi si jo želeli *); vender bi vtegnila človeku, ki ima dobro voljo, za prvo silo prav priti. Sčasoma pa bo skoraj da vsaki prisiljen kje drugje iskati svojemu premišljevanju primerne tvarine. Ali kje? Neketeri svetujejo Hojo za Kristusom in podobne knjige. Najboljše pa se bo držati prvotnega vira, svetega pisma novega zakona, zlasti evangelijev.

Iz evangelijev bi se moglo brati po versti vsak dan po eno poglavje; v vsakem se bo našla gotovo več ko ena resnica ali dogodba, vredna, da jo človek natančnije premisli. In berž naj si tudi po večem določi, kaj ima v njej posebno prevdariti in kak sad more dobiti za svojo dušo iz tistega premišljevanja. Na to naj misli potem, ko leže spat in ko se zjutraj spet prebudi in nadalje ko vstaja, ko se vmiva, oblači itd. Če pravimo: „ko vstaja“ itd., ne mislimo reči, da naj dela vse to počasi in leno; ali nekaj časa je k vsemu vender le treba in ta čas mej takim zgolj telesnim oskerbovanjem naj se oberne za najbližjo pripravo k premišljevanju, ako se ima namreč premišljevanje berž nato začeti. V ta namen si je treba v spomin poklicati, kar smo se snoči namenili premišljevati, in odpoditi vse tuje misli in skerbi, ki nas hočejo pri tem motiti.

Čas premišljevanja je najboljši berž nato, preden se človek loti česer koli družega. To je mogoče seveda le, kjer ni nobene dolžnosti, ki bi bila na poti. Sicer si ga mora človek odločiti po svojih razmerah pozneje.

Neketerim tretjerednikom bi bilo morda le mej sveto mašo v cerkvi mogoče opravljati premišljevanje. Ali bi smeli tako? Smeli! zakaj ne? Pri sveti maši so, da le na glavne dele pazijo; ustne mašne molitve jim nikaker niso zapovedane. Smejo torej premišljevati. Najbližnjo pripravo na premišljevanje bi taki lahko opravili spotoma, ko gredo v cerkev. In cerkev, ali kapela, kjer je shranjeno presv. Rešno Telo, je prav za prav

*) Mariskaj je noter, kar bolj vgovore in nevoljo zbuja kaker pa pobožnost. Neko premišljevanje se začenja z besedami: „Predstavi si svetnika v nebeški slavi!“ Ali kako? Oko ni videlo, uho ni slišalo! Neko drugo veli: „Misli si sv. Trojico, kaker se navadno slika“. Komu ne pridejo nato v spomin vse tiste stare nerodne slike sv. Trojice, ki jih je od otročjih let kedaj videl? In kaj ima od tega ko nevoljo in raztresenost. Sveta Trojica ni taka, kaker se navadno slika. — O semtertja jako okorni slovenščini ni, da bi tu govorili.

tudi najpripravniji kraj za sveto premissljevanje. Ali seveda le, ako je mirno in tiho noter, ako ni preveč ljudi, ki bi prihajali in odhajali, ali s kakeršnim koli hrupom motili človeka. Skupna molitev rožnega venca ali glasno branje molitev ali premissljevanj bi lastno premissljevanje le oviralo in morda celo onemogočilo. Najlažje premissljuje človek na samem zgodaj zjutraj, ko je vkrog in krog še vse tiho in mirno.

Premisljevanje se začenja z uvodom, ki je dvojen ali celotrojen. Najprej se je treba postaviti v pričujočnost božjo. Notranja molitev ali sveto premissljevanje ima biti namreč pogovor z Bogom. In prepričani moramo biti, da nas Bog sliši, kaker bi nas slišal človek, ki bi ž njim govorili. Saj vemo, da je Bog povsod pričujoč; pričujoč je torej tudi tu pred nami, tudi prav noter v našem sercu, naši duši. Mislimo si to prav živo in s tem tu pričujočim Bogom govorimo, kaker bi ga videli pred seboj v človeški podobi. Lehko si ga mislimo ko edinega v svojem bistvu, lahko tudi ko eno izmed treh oseb presvete Trojice, Boga Očeta, Boga Sinu, ali Boga Sv. Duha. Drugo osebo si lahko mislimo ko večno Besedo, ki je bila od začetka pri Bogu, ali ko včlovečeno besedo, našega Gospoda Jezusa Kristusa. In kaker smo si ga mislili pričujočega v začetku premissljevanja, tako si ga mislimo na dalje do konca.

Ko smo tako stopili pred svojega Boga, kaj hočemo najprej družega ko da se mu globoko poklonimo v duhu in poklekujemo pred njim telesno? Nato ga nagovorimo z najvišjo častjo ter prosimo v globoki ponižnosti, naj nas blagovoljno posluša, ker ga želimo vprašati to in to in prositi to in to, kar se tiče naše vboge dušice, dušice, ki jo je on vstvaril, ki jo je on sè svojo predrago kervjo odrešil, ki jo on ljubi, ki jo hoče zveličati. To je drugi vvod.

Tretji bi bil po sv. Ignaciju koristen pri premissljevanjih, ki se tičejo kakih dogodeb sv. pisma, da bi si namreč živo pred oči postavili kraj, kjer se je dogodba dogodila, in da bi si mislili, kaker da smo tudi mi tam pričujoči. Ali prav za prav bi to menda ne bil vvod, temuč začetek premissljevanja samega.

Premisljevanje samo obsega tri dele. V prvem ima biti delaven zlasti spomin, v drugem razum, v tretjem volja.

V prvem delu si moramo torej, ako premisslujemo kako dogodbo sv. pisma, zlasti iz življenja Kristusovega, živo pred

oči postaviti vse, kar se je godilo, premisliti, kedo je bil ta, ki je kaj storil, in kaj je bilo to, kar je storil, in kje in kako in kedaj je storil in s kakšnimi sredstvi ali pomočki? Tudi če premišljujemo o kaki skrivnosti naše sv. vere ali kakem izreku sv. pisma, lahko iščemo odgovora na ta vprašanja. Prizadevati si moramo, da si vse dobro pojasnimo, ker bi drugači vse naslednje ne imelo terdne podlage. Vender se pri tem nimamo predolgo muditi, niti se vznemirjati, če ponevedoma zajdemo v drugi del, ko ima nastopiti razum.

Ta del je za nas seveda še pomenljiviši; tu imamo namreč vse, kar smo do zdaj premišljevali, nase obrniti. Tu imamo sklepati, kaj se da iz tega posneti za naše življenje, tu preiskati, kako smo se v tem oziru držali do zdaj, in določiti, kako se hočemo zanaprej.

In s tem prejdemo k tretjemu delu, ki ima nalogo pripraviti voljo, da se odloči zveršiti, kar smo za prav in potrebno spoznali. Tu si moramo zagotoviti vspeh in sad vsega premišljevanja; brez tega bi namreč premišljevanje ne bilo notranja molitev, temuč le prazno domišljevanje in preiskovanje brez koristi in vrednosti. Volja pa prihaja bolj iz serca, kakor iz uma; zato so serčna čutila, ki jih je treba tu zlasti buditi, zaničevanje posvetnega veselja, kesanje nad storjenimi grehi, zaupanje v milost božjo, pred vsem pa ljubezen do Boga. Iz ljubezni do človeka stori človek velike, občudovanja vredne reči; koliko večje, koliko čudovitiše more storiti še le iz ljubezni do Boga, ako je prava in resnična!

Ali ne le v tretjem delu premišljevanja, mej vsem premišljevanjem, kjer koli se zbude, so čutila in serčni vzdih k Bogu na svojem mestu, ravno tako tudi primerni sklepi. Sklepi pa so primerni, keder se tičejo takih reči, ki imamo že, ali ki bomo v bližnji prihodnosti, morda že prav ta dan, imeli opraviti z njimi. Kar bom denes imel storiti, to moram skleniti, da hočem storiti na vsak način, kakor vem, da je volja božja, in moji duši najkoristniše. Sklepe delati o rečeh, ki se bodo morda kedaj v oddaljeni prihodnosti godile, to bi bili gradovi v zraku, prazne sanje; z njimi se vkvarjati, bi se reklo zapravlјati dragoceni čas molitve.

Če je pa več ali menj verjetno, da se v kratkem zgodijo res kaj posebnega, nenavadnega, v takem primeru bi bilo se

veda prav, da človek prej misli na tisto ter se posvetuje z Bogom, kako se mu bo ravnati, da bo vse prav in po volji božji.

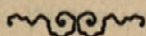
Vsi ti sklepi pa se morajo opirati na terdno podlago in ne smejo presegati naših moči. Dobro je celo nekoliko menj skleniti, kaker moremo po pameti misliti, da bi zmagali sè svojimi močmi. V premišljevanju bi se vtegnilo namreč kaj lahko zdeti, kar bi pa v resnici vender le presegalo naše moči. Prederznih, ki si preveč upajo, Bog ne podpira sè svojo milostjo in tako se zgodi, da omagajo. Ponižne pa povzdiguje, da morejo storiti, kar si sami niso upali.

S tem smo prišli do zveršenja premišljevanne molitve, ki je zlasti važno za njen vspeh in torej s posebno skerbjo delati. V tem delu moramo namreč vse svoje sklepe zbrati in ponoviti ter Boga prositi, naj nam da ž njimi doseči, kar smo si odločili za sad svojega premišljevanja. Pristavi se navadno „Oče naš“, Zdrava Marija“ in znana molitvica našega bl. Bernardina Feljterskega, ki jo je tudi sv. Ignacij posebno ljubil, „Duša Kristusova posveti me“ itd. —

Zdaj pa bi vtegnil kedo vprašati, koliko časa naj bi trajalo tako vsakdanje premišljevanje? Sv. Ignacij odgovarja: eno uro, ali celo pet četerti ure. In tako se v resnici opravlja v jezuitskem in drugih neketerih redovih. Ali za naše tretjerednike, kaker za začetnike sploh bi bilo toliko časa pač dosti predolgo. Kedor vtegne, naj skuša v začetku po kake pol ure tako popolnoma Bogu posvetiti. Ako ima resno voljo, mu bo ljubi Bog trud polajšal in gotovo tudi obilo poplačal. Resna volja pa se pokaže v tem, da po premišljevanju premislimo, ali smo dobro premišljevali ali ne, in če ne, zakaj ne, in da iščemo pomočkov, da popravimo, kar je bilo pomanjkljivega. To bi bila menda po namenu sv. Ignacija naloga pete četerti ure.

Kjer ni resne volje, tam pa seveda ne bo prinašalo premišljevanje sadu in koristi in zato se prav za prav sè silo in predpisi v tej reči malo ali nič ne doseže. Verjetno je, da prav za to sv. Frančišek v svojih vodilih ni predpisal premišljevanja, dasiravno on in že tudi njegovi prvi tovariši nikaker niso bili brez te molitve, če tudi seveda niso že tedaj premišljevali natanko po tem načinu, ki ga je pozneje sv. Ignacij vpeljal. Samo ob sebi je očitno, da je bilo njih premišljevanje bolj

prosto in priprosto, nekako zamišljenje v Boga in njegove lastnosti sklenjeno z lastnim poniževanjem in hvalo božjo. Tudi besede „premišljevanje“ (po latinsko „meditatio“) še niso imele v tem pomenu, rekli so naravnost „molitev“ („oratio“), kaker pravijo neketeri tudi še dan današnji. (Dalje prih.)

Ivanka Sinjska,

daljmatinska tretjerednica.

P. M. S.

VI.

Neke druge nezgode.

Ivanka je imela dolgo časa željo stopiti v kak nunsko samostan kot sestra lajika ali poslužkinja, in to je bila tudi moja želja; zato sem si prizadeval spraviti jo ali k benediktinkam v Zader ali pa h klarisam v Spljet, pa vse moje prizadevanje je bilo zastonj.

Ivankin gospodar je bil v hiši nemiren in zelo nadležan. Ni ji dal nikedar miru, mučil jo je brez potrebe in vzroka. Včasih jo je tako prestrašil, da se je tresla kaker šiba in večkrat je od strahu kriknila, ko je pomislila: gospodar je tu.

Ako prevdarimo, da je bilo to skušanje neprestano, in zopet, da je bila dekle zelo občutljiva, živahne domišljije in serdite narave, kaker so sploh polnokervne osebe, lahko si moremo predstaviti, da je bilo od te strani njeno terpljenje veliko. Se ve, da se ni ponesla vsakikrat krepostno. Od straha in zmešnjave je pogrešila včasih v načinu. Ako je kedaj gospodarju odgovorila, zdelo se ji je, da je prav storila; ali ta hip se je domislila, da ni bila ponižna, da bi bilo bolje molčati, da ji je bil glas, kaker glas prenapete strune. Gospodinja jo je imela rada kaker hčer ter jo je tolažila. Znala je, da njen mož pri vsi njegovi sirovosti vender spoštuje dekle zavoljo njenih redkih verlin, in da ne bi mogel prenesti, ke bi šla od hiše; in ako bi se to zgodilo, prosil bi jo in rotil, da se verne. Z nado, da se gospodar glede tega spameti in neha dekle preganjati, odgovorila jo je gospodinja nekolikokrat, da naj gre domov.

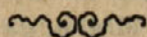
Tedaj je hotel on od nemira in serditosti kar znoreti. Lotil se je vsakega, še celo dekletinega spovednika; in ni miroval, dokler se ni povernila. Poznej bomo videli, kaj je bil temu vzrok.

Ko je Ivanka začela duhovno živeti, živela je v Sinju pri svoji tetki, pametni, bogoljubni in krepostni gospê, tudi neka dekle ali gosposdična. Ne glede na razliko stanu, začelo se je mej njo in Ivanko hitro zaupno prijateljstvo. Ljubezen božja je ji združila v eno serce in v eno dušo. To prijateljstvo ni bilo vseč peklenškemu sovražniku. — Naj mi bo dovoljeno spomniti tukaj sv. Veroniko Julijani. Ta svetnica je bila v novicijatu kot mlada redovnica; oče laži vzame njeno obličje in se tako prikaže neki redovnici in izreče vse zlo o učiteljici novicinj. Nekaj sličnega je napravila peklenška hudoba tudi Ivanki. Vsled tega pri nekih osebah ni bila več dobra in krepostna, in imenovani deklici je bilo zabranjeno občevati ž njo. Kako je to eni in drugi težko bilo, si moremo lahko misliti. Ivanka ni izvedela nikedar vzroka, ne tedaj, ne poznej; in ta, ki je zabranil, se je še-le po 18 letih sam prepričal o dekletini nedolžnosti.

Dostavljam tukaj, da se bode znalo, kako je na isti način tudi drugi krat iskal oče laži Ivanki škoditi pri dobrih dušah. Ona je vmerla, pa za to ni vedela, ali sem vedel jaz; ona se je čudila in ni si znala stvari pretolmačiti, ko je videla nenavadno neprijaznost pri kateri osebi, ali ko je opazila, da ji je kedo protiven, ki ji prej ni bil. Mislim, da jo je dovedla ketera izmej takih dogodeb, da je napisala sledeče besede, ki so postale njena molitev: „Moj Bog, premišljuoč tvojo ljubezen kličem tebe za pričo, in obljubim ti, da bom imela vedno pred očmi in v sercu tvojo sveto ljubezen, in iz ljubezni do tebe hočem prenašati vsako nasprotnost, vse s tvojo pomočjo“. — To njeno, z lastno roko napisano molitvico so našli po njeni smerti na lističu papirja v njenem molitveniku.

Ob koncu leta 1871. sem jaz obolel. Bolezen je bila slična sušici in vlekla se je skozi dve leti. Da se vidi, kako je bila ona krepostna, naj stoji tukaj list, ki mi ga je pisala v moji bolezni: „Naj se zgodi volja božja! — Ni mogoče, da se ne bi solzila, ko mislim na Vaše zdravje. Jaz molim in skerbim, da molijo tudi drugi, da so pri kateri sv. maši, da prejmejo sv. obhajilo po mojem namenu za Vaše zdravje. Jaz prosim o b

vsaki priložnosti, da Bog v Vašem zdravju in v bolezni Vaši izpolni svojo sveto voljo, in da bodi bolezen Vaša ali Vaše ozdravljenje na večo njegovo slavo. Sprejela bi namestu Vas Vašo bolezen, in tudi samo smert: vender naj se zgodi volja našega nebeškega Očeta, v čigar rokah je zdravje našega telesa in naše duše. Vi pa mene priporočite Bogu, da mi da moči, da bom mogla premagati neke skušnjave, ketere sovražim bolj ko sam pekel. Zaslužim vsako kazen. Vsaki dan se mi pred očmi odpira velika moja nevrednost in v vednem strahu sem. . . Jaz priporočam Vas in sebe Materi božji, ketera je zdravje bolnikov in tolažnica žalostnih. Ne morem na Vas misliti, da ne bi jokala. In po vsem tem sodite, kako se znam vdati v voljo božjo“. — Drugikrat, 1. 1873 mi je pisala: „Vi poznate moje duhovno terpljenje in vse, kar sem prestala, česar sem pa od nekoliko časa prosta. Ali, ke bi bila volja božja, jaz bi bila zadovoljna terpeti vse ono tudi nadalje za Vaše zdravje. V to sverho bi dala svoje življenje, ker ste Vi dali življenje moji duši. No, ali zopet, naj se zgodi volja božja“. — Tretjikrat, želeča znati, kaj je z mojim zdravjem in iskajoč nekega sveta je zveršila pismo sè sledečimi besedami: „Oh, da bi Bog hotel, da prejde Vaša bolezen na me, pa da bi bili Vi zdravi. Ali zopet naj se v vsem zgodi volja božja.

S Kitajskega.

Misijonska poročila iz pisem p. Petra Baptista Turka.

IX.

(Dalje).

Kristijani, ki so bili tedaj razen dveh vsi le katehumeni, so p. Kasijanu ko dekanu (vikarju foranskemu), rednemu višjemu misijonarju, pripravili na treh krajih slovesen sprejem; najbolj so se odlikovali katehumeni mesta Či-švej in njegove okolice: bombardiranje, godba, zastave, napisi in velika skupina, vse to je bilo zares nekaj posebnega. P. Kasijan je bil silno iznenadejan, ker mu je bil znan ta okraj ko mertev brez katehumenov. Hvala Bogu, da se je v teku zadnjih dveh let

ves predrugačil, ves poživil! Hvala pa tudi Vam, blagi dobrot-nihi, ki ste me podpirali pri tem delu!

P. Kasijana sem povabil iz trojnega namena: pred vsem, da bi mi pomagal kupiti kako pripravno hišo s prostorom za misijonsko postajo, ketere do zdaj tukaj še nimamo. Dalje, da bi se pri tem slovesnem shodu katehumeni mej seboj spoznali, zedinili in eden drugzega oserčili. Želel sem pa tudi, da bi mi pomagal izvedeni pater poravnati neketere sitne pravde. Žal, da se prvo in najbolj važno, kupovanje hiše in prostora, ni posrečilo.

Kmalu po slovesnem odhodu p. Kasijana sem odšel tudi jaz v Hvan-se-kan, kjer sem ostal deset dni. Ob tej priliki sem napisal zadnji veči dopis. Ravno takrat me je bila zgrabila na-dležna merzlica, ketere sem se pa v par dneh srečno odkrižal.

Dne 27. prosinca sva se odpeljala s p. Kasijanom v Han-kovo in odtod v U-čan k duhovnim vajam. Po duhovnih vajah je iz vikarijata zahodnega Hupe-ja došel k nam ko generaljni visitator za naš vikarijat apostoljski misijonar p. Kvirin. Končni vspeh te vizitacije je ta, da bo dobil naš vikarijat, kaker tudi drugi vikarijati, kjer je bila vizitacija, še po enega redovnega predstojnika. Ta preuredba bo, upamo mnogo pripomogla k napredovanju naših misijonov. Prišel je čas, da bomo začeli z večo vnemo in pa složno spodbujati tukajšnje verne za vstop v tretji red sv. Frančiška, za keterega se do zdaj ni nič znatnega storilo. Manjkalo je za to delo sposobnega načelnika, ki bi misijonarje v ta namen spodbujal in jim dajal potrebna na-vodila. Tretji red bo nekaka pripravnica za prvi, ki ga na-merjajo tudi tukaj vpeļjati. Samostan zanj je že štiri leta pri-pravljen, pa je do zdaj še zmirom prazen.

Dne 21. svečana sem se s parobrodrom povernil nazaj v Hvan-se-kan, kjer sta me pričakovala katehista, Cen-vej-han in Ljou-pao-san, ki sta bila odločena za moji šoli v terjih Šja-pa-ho in Lou-sen-kan v okraju Či-švej. V tem času, to je pol meseca po kitajskem novem letu, ketero je zadnje dni prosinca ali pa perve svečana, se tukaj začne šolsko leto. Te navade se po mogočnosti deržimo tudi mi po naših misijonskah šolah.

Ker sem se radi vizitacije v Hankovu nekoliko zakasnil, sem se odpeljal takoj naslednjega dne z obema katehistoma in s potrebno šolsko robo naprej v terg Šja-pa-ho.

Tega terga še ne poznate. Leži 60 lí proč od Hvan-sekana proti severozahodni strani tik ob obrežju reke Jan-cè-čjan. Do revolucije pod cesarjem Tun-cè (rojen 1855, umerl 1875) je veljal ta terg za najbolj živahno tergovsko mesto v celi pokrajini Hvan-cou-fu. Raztezal se je krog 7 lí na dolgo, to je 3 $\frac{1}{2}$ kilometra. Za časa revolucije pa je bil silno razdejan. Kaker pravijo, ga stoji zdaj le polovico in je v tri dele raztergan. Vender pa je v primeri z drugimi še velik. Tudi okolica je zelo obljudena. Semkaj se nam je posrečilo razširiti naše misijonsko delovanje.

Pred par leti se je oglasilo le nekaj malega katehumenov iz tega kraja. Leta 1907 meseca rožnika pa se je zgledalo veliko število celih družin. Ker sem bil jaz preveč oddaljen, so poklicali iz misijonske postaje Than-fun in Lin-san-ho p. Marka Cen, da bi pri njih odperl sv. misijon.

Kaker v ravno imenovanega patra postaji, tako je tudi v Šja-pa-ho jeza zoper protestantsko vsiljivost in nepoštenost vnela ljudstvo za naš katoliški misijon, ki z dejanskimi vspehi daleč presega protestantsko bahatost, ki se tako rada ponaša sè svojimi izmišljenimi vspehi. Mandarini so seveda večinoma na njih strani, priprosto ljudstvo se pa nas derži. Kramarskim protestantom se sploh večidel pridružujejo le taki ljudje, ki jim je prva in glavna stvar časni dobiček, ne pa dušno zveličanje. Priprosto ljudstvo se tudi dobro zaveda razločka mej našimi verniki in protestantovskimi: na eni strani trud in hrepenenje po svetih čednostih, na drugi pa napuh, poželjivost po bogastvu in časti — na eni strani prenavljanje v Kristusu, na drugi pa mehkužnost in podivjanost.

Protestantje so se že pred več leti vgnjezdili v tergu Šja-pa-ho, kjer so k njim pristopili menda večinoma le nepošteni in zloglasni ljudje, vsled česar se je njih vera ljudstvu tem hitreje pristudila. Posebno je pa še neki dogodek razdražil pagane zoper protestante.

Nekemu paganu je bil vkrađen vol, keterega so našli pri protestantih skritega. To je pagane tako razjezilo, da so šli v velikem številu pred protestantovski misijonski dom in napravili tam, kaker pripovedujejo, precej škode, za kar so bili prav občutno kaznovani, mejtem ko protestant, ki je vola vkraдел, ni bil prav nič kaznovan. Odtod meržnja do protestantov na

eni strani, na drugi pa približevanje k nam. H temu sta veliko pripomogla tudi dva katehumena Je-cen in Kao-ve-čin, oba premožna in veljavna moža, posebno prvi.

Pri teh dveh se je takoj po onem dogodku oglasilo okrog petdeset družin sè željo, da se katoliški misijonar povabi v njih terg. Poklican je bil, kaker sem že omenil, p. Marka Cen. Ta se je na posebno škofovo privoljenje brez odlašanja tja odpravil, da se ne bi zamudila ugodna prilika. Tam je bil slovesno sprejet in, kar je še veliko več vredno, katehumenom, ki so se že prej oglasili, se je pridružilo še mnogo novih.

Poročilo o tem me je zelo razveselilo. Akoravno z delom preobložen, sem se vendar po vsi mogočnosti zavzel za te nove spreobrnjenec. Meseca kimavca (1907) sem jih obiskal, kar jim je bilo v veliko veselje. Poskerbel sem jim dobrih učnih knjig in obljubil, da jim hočem takoj po novem letu preskerbeti dobrega katehista, kar je bilo prav po njihovi želji, saj so bili že pred mojim prihodom najeli prostorno hišo za šolo in oratorij.

Ko je prišel za šolo napovedani čas, so preskerbeli tudi potrebno pohištvo, jaz pa sem prinesel knjige za male in odrasle katehumene. Takoj perve dni se je oglasilo okrog dvajset dečkov iz družin katehumenov za sprejem v šolo. Katehist Cen-vej-han, učen in vnet moj novospreobrnjenec, ki sem jim ga odločil za učitelja, se jim je hitro priljubil. Že takoj perve dni so začeli prihajati tudi odrasli k njemu v šolo in on se je z veseljem in veliko pridnostjo poprijel podučevanja.

Ko sem tukaj za šolo potrebno odredil, sem šel s katehistom Ljau-pao-san na postajo Lou-sen-kan, kjer sem ravno tako kaker v prej imenovanem kraju v treh dneh vredil šolo, ki sem jo temu katehistu izročil. Imenovani je opravljal enako službo že več let na misijonski postaji Hvan-se-kan. Za napredke našega misijona je ta mož ves vnet; akoravno premožen in navajen na složno družinsko življenje, je vendar rad ustregel moji želji in velikodušno prevzel tudi to šolo.

Nato sem se napotil na postajo U-šje, kamer sem dospel dne 3. sušca, Tukaj so me že nesterpno pričakovali. Bili so že v strahu, da me ne bo, in da bodo tako to leto brez šole, ker se ta brez misijonarjeve navzočnosti ne da tako lahko vrediti. Preteklo leto je tukaj podučeval katehist Cen-vej-han, keterega

sem pa v Šja-pa-ho prestavil. Na njegovo mesto sem djal večščega in pobožnega katehista Ču-ru-tan, ki je že na raznih misijonskih postojah to službo opravljal.

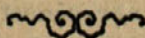
Plače sem katehistom določil okoli 10 kron na mesec. Če pomislite, da mora s tem pičlim zaslužkom skerbeti za hrano in obleko, in to pri sedanji draginji, je seveda jako malo, pa drugi učitelji so še slabše plačani. Tudi naši strežniki imajo tako majhino plačo, da skoro ni vredno govoriti o tem: navadno okoli 3 krone na mesec. Mi vbogi misijonarji se seveda ne moremo vnemati za povišanje plač, če tudi vemo, da bi bilo to prav dobro delo kerščanskega vsmiljenja.

Težko bi bilo dopovedati, kako se tukaj cena delavska moč zlorabi, kako neusmiljeni so domači bogatini, pa še bolj Evropejci, katerim po tovarnah ubogi ljudje skoro zastonj delajo.

Glede vzderževanja omenjenih treh šol, moram še to omeniti, da so oni učenci, ki so bili iz bolj oddaljenih krajev, stanovali in hrano imeli v šoli. Plačevali so seveda malo, komaj toliko, da je bilo za rajž, ki je vsakdanja jed. Kje so pa druge stvari: olje, sol, prikuha, kurjava? — Za to sem moral skerbeti sam. Neketeri bi bili radi imeli celo vse zastonj. Pa take olajšave ne dam rad, če bi to še tako lahko storil. Treba je vender spoznati, ali se kedo odkritoserčno spreoberne k naši veri ali samo na videz. Kedor se boji v take namene tudi najmanjših stroškov, če tudi bi lahko nekaj žertvoval, tak je navadno samo na videz in iz dobičkarije vnet za našo vero.

Nasprotno pa se kaj več tudi ne sme zahtevati od njih, ker so tako navezani na denar, da jih vsak veči izdatek, pa naj bo v še tako dobre namene, tako boli, kaker bi jim sè živega telesa kožo lupil, kaker pravi njih pregovor. Pa vedno jim le ne moremo prizanašati sè stroški, ker se drugače misijon ne bi mogel vzderžavati in je tudi za njih zveličanje potrebno, da jih polagoma odvadimo skoposti. Nekaj smo, hvala Bogu, v tem oziru že dosegli, pa kje so še časi, da bomo mogli mi misijonarji od darov tukajšnjih vernikov živeti?! Da bi ne bilo pomoči iz Evrope, nikaker ne bi izhajal.

(Dalje prih.)

Drobfinice.

P. H. R.

Kaj te sveta vera uči?

Ona te uči, da je vsaka posvetna čast in slava pred Bogom stud;

da ni mogoče bogatašu, kateri strastno ljubi svoje bogastvo, zveličati se;

da, gdor vživa grešne naslade na tem svetu, ne bo vžival večnih v nebesih;

da, gdor hoče biti pravi kristijan, mora zatajevati svoje telo.

Ti vse to veruješ, ali pa živiš tudi po tih naukih svete vere?

Kaj vender misliš?

Kaj hočeš iti v raj po drugi poti kaker je šel Kristus? Da, ker se toliko tožiš čez svoje križe in nadloge! Ti praviš, da je križani kristijan nesrečen!

Oh, tako bi mogel govoriti jud, in nikaker kristijan.

Torej res? Kristus je živel v sredi bolečin, ti pa hočeš živeti v sladkostih?

Sama nedolžnost je bila kaznovana, ti krivičnik pa hočeš, da se ti prizanese!

Sin je bil s ternjem kronan, suženj pa hoče nositi zlato in z biseri olepotičeno krono!

Pravični na križu, krivični na prestolu. Ali ni to krivično, prederzno?

Srečna!

Duša moja, kako bi bila srečna, ke bi bila zadovoljna le z Bogom, ke ne bi iskala družega kaker njegovo slavo, ke ne bi hotela družega kaker njegovo sveto voljo. Tvoje serce bi bilo v molitvi mirno, kaker kamen v svojem središču, kaker reka v morju!

Kaj želiš še?

Duša moja, kaj želiš še na tem svetu? Kaj ti Bog ne zadostuje?

Ni li on tvoja modrost, tvoja moč, tvoja svetost, tvoj mir, tvoja slava, tvoja popolna sreča? Kedaj ti je bilo dobro brez njega? Kedaj je bilo slabo za te, ko si bila v njegovi milosti? Kedaj je tvoje serce našlo mir v stvareh? Je li mogoče, da te gdo razen Boga, pomiri? Zakaj pa iščeš kaj drugega, kar ni Bog?

Pozor!

Ne prizadevaj si dopasti tistim, katerim Bog ne dopada. Ne boj se zameriti se tistim, kateri bežijo pred Bogom in se Bog oddaljuje od njih.

Vsaki čas!..

Dà, vsaki čas blagoslavljalj Gospoda. V vsaki britkosti reci, da je On dober, da je pravičen, da je svet!

Zakaj vender toliko terpeti?

Božja pravičnost nam nalaga križe iz treh vzrokov:

1. ker ni mogoče uživati raja na tem in na onem svetu;
2. ker gdor ne bo na tem svetu deležen terpljenja Kristusovega, ne bo deležen na onem njegovega veselja;
3. ker mora biti vsak greh kaznovan na tem ali pa na drugem svetu. Gdor ne zadosti za svoje grehe pravičnosti božji na tem svetu, ji bo moral zadostovati v večnosti.

Iz tega sledi, da, keder Bog ne kaznuje grešnika na tem svetu, je to slabo znamenje. Koliker več mu on da na tem svetu terpljenja, toliko bolj ga ljubi.

Najboljši dar božji za grešnika je terpljenje.

Spoznajmo vender enkrat!

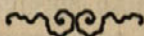
Kako smo vender navezani na ta svet, kako ga ljubimo, akoravno nas nevihte vedno napadajo, akoravno hodimo vedno po ternju, akoravno zadevamo na vsaki korak v kak križ.

Kaj bi pa bilo z nami, ke bi živeli vedno v miru, ke bi hodili po poti z rožicami potreseni, ke bi na tem svetu vedno uživali?

Spoznajmo torej, da so naši križi neizmerna dobrota božje modrosti, pravičnosti in vsmiljenja.

Moli in delaj!

Stari pregovor! Delati po svojem poklicu je dolžnost vsakega; pohajanje in lenoba pripravi človeka v časno in večno nesrečo. Ali brez molitve, ki nam duh po koncu vzderžuje, bi človek obnemogel. Treba vedno moliti in ne odnehati". Luk. 18, 1.

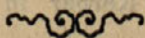
Iz cirčniške tretjeredne skupščine.

Kaker lani, tako so tudi letos prišli iz Ljubljane častiti pater Ernest Jenko obiskat našo tretjeredno skupščino, ki jo prečastiti gospod dekan cirčniški, dasiravno stari in po prestani hudi bolezni onemogli, vender še vedno z mladeniško navdušenostjo vodijo. Prav na dan presvetega Rešnjega Telesa, 10. junija, smo imeli v ta namen shod. Ob 2. uri popoldne so stopili pater vizitator na leco ter nam povedali najprej, da so ravno kar v naši pričujočnosti oni in trije č. domači duhovniki altar sv. Antona Padovanskega v stranski kapeli te župne cerkve blagoslovili ko altar tretjega reda, ki je tako v Cerknici cerkveno pravilno vpeljan. S tem dobi kapelica sv. Antona vse pravice pravih frančiškanskih cerkev, in te pravice so po odpuhkkih, ki se morejo v njih dobiti, jako velike. Nadalje so nas oserčevali, naj se nikar ne bojimo zaničevanja nasprotnikov, ampak v čast si moramo šteti, da smo otroci tako imenitnega očeta, kaker je bil sv. Frančišek, tudi očitno se moramo pokazati pri vsaki priliki ko tretjerednike. Po pridigi je bil slovesen sprejem novih udov pri redovnem altarcu sv. Antona, vseh skupaj menda 32, dva duhovna gospoda in en drugi moški, ostale ženske. Razume se, da so bile prej in po slovesnosti običajne molitve in h sklepu smo zapeli še zahvaljno pesem. Po sklepu smo tretjeredniki skupno opravili sv. križev pot. Vseh slovesnih obredov in molitev so se vdeležili tudi častitljivi starček, prečastiti gospod dekan. Bog jim vse obilo poplašaj!

Vse brate in sestre tretjega reda priserčno povdavlja

Franc Kolar, tretjerednik

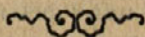
v Lazih pri Planini.

Serafska mašna družba

v podporo kapucinskih misijonov v tujini.

Ta cerkveno poterjena družba ima namen podpirati kapucinske misijone mej neverniki v tujini. Član te družbe postane lahko vsak vernik, ki v ta namen daruje eno krono na leto. Pa tudi vmerli se lahko sprejmejo v to mašno družbo, ako se plača za nje, bodisi posamezne osebe ali cele družine, šest kron enkrat za vselej. Za vse ude, žive in mrtve, se opravi vsako leto 1500 sv. maš; ob enem so deležni vseh molitev in dobrih del opravljenih v celem kapucinskem redu in vseh njegovih misijonih. Po verhu so podelili sv. oče Pij X. udom te družbe za štirikrat na leto popolni odpustek, ki se more prejeti pod navadnimi pogoji: 6. januarja (oznanjenje Gospodovo), 14. septembra (povišanje sv. križa), cvetni petek (7 žalosti prebl. D. Marije) in 24. aprilja (sv. Fidelj Sigmarinški), nepopolni odpustek 300 dni pa za vsakkrat, kederkoli store kaj za vzderževanje, pospeševanje in razširjenje te serafske mašne družbe. Kedor ostane ud do smerti, je tudi po smerti deležen vseh sv. maš in ostalih duhovnih dobrot družbe. Naš prevzvišeni nadškof Frančišek Borgia prav gorko priporočajo vernikom in duhovnikom to apostoljsko delo. Kedor se želi pridružiti, naj se oberne do „Poverjenjštva serafske mašne družbe v kapucinskem samostanu v Gorici“ ali v katerem koli drugem kapucinskem samostanu, kjer bo dobil tudi sprejemni list s temi in drugimi natančnišimi natančili. Tudi mi priporočamo to mašno družbo vsem našim čislanim bravcem.

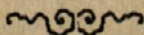

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo umerli udje III. reda skupščine goriške: Lucija (Katarina) Manera iz Gorice, Ana (Terezija) Munih iz Volč, Ana (Terezija) Kutin iz Gorice; libušenske: Terezija (Elizabeta) Sivec iz Krna, Marija (Katarina) Gabersček iz Kamna, Marija (Marta) Gabersček iz Volarij, Alojzija (Angela) Koren iz Libušnja; kamniške: Marija Marjeta Dolinar, Helena Frančiška Korbar in Marija Brigita Cvirn iz

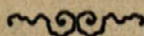
Cerkeelj, Marija Zofija Grošelj, Marija Elizabeta Smolnikar, Marija Elizabeta Terdin, Katarina Marija Plahutar in Marijana Roza Božič iz Kamnika, Marjeta Uršula Letnar iz Komende; koperske: Antonija (Amalija Angela) Vodopivec; pokojni br. Metod Šarc, samostanski tretjerednik na Čresu; tretjerednik Franc Beseljak.

Dalje se priporočajo v pobožno molitev: neki mladenič za stanovitnost v poklicu; dve bolni tretjerednici brežiške skupščine; neka na umu bolna žena; neka mati, da bi se odvadila pijančevanja; neka oseba iz Komende, da bi zapustila grešno pot; M. P. za dar razsvitljenja, v dober namen in za ohranjenje sv. čistosti, svoja brata pa za stanovitnost v sv. veri; neka hudo bolna tretjerednica v Idriji; neka tretjerednica priporoča sorodnico, da bi prišla na pravo pot; neka mati svojega sinu za spreobrnjenje; neka oseba v dušnih potrebah; neka hči priporoča svojega očeta in za hišni mir; neka Marijina hči za dobro službo, da bi mogla spolnovati svoje verske dolžnosti; F. F. priporoča svojo sestro za pravo spoznanje in stanovitnost v dobrem; nekedo za ljubo zdravje in stanovitnost v dobrem; neka deklina tretjerednica iz Nove štifte, da bi dobila primerno delo in zaslužek, in za pomoč v neki stiski in zadregi; priporoča tudi svojo bolešno mater za zdravje in pomoč božjo v neki važni zadevi.

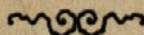
Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: neka družina, ki je bila v zadregi; F. F. ki je bila v hudi stiski zaradi neke tožbe; M. S. za zadobljeno zdravje; J. S. za pomoč v bolezni in drugi veliki nadlogi.; neka mati za sinov nepričakovano dobro prestan zrelostni izpit; neka oseba od Sv. Jurja ob Taboru za premnogo prejetih dobrot.

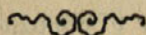
Za sirotišnico in kapelo šolskih sester v Mostaru:

10 K poslanih v zahvalo sv. Antonu za zdravje in pomoč v več potrebah.

Za kitajski misijon

je poslal k nam Jožef Benigar (p. Ternovo na Kranjskem) K za odkup kitajske deklice, ki naj se kersti na ime Jožefa.

Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1909.

Mesec avgust.

1. nedelja 9. po bink.: osmina po svečevanja cerkva 3 redov sv. Fr.; sv. Peter v verigah. 2. ponedeljek: porcijunkula. P. O. 3. torek: sv. Alfonz Ligvorij, šk. c. u. 4. sreda: sv. Dominik, sp. 5. četertek: sv. Marija snežnica. 6. petek: spremljenje Kristusovo. 7. sobota: sv. Kajetan, sp. 8. nedelja, 10. po bink.: sv. Ciriak in drugi marterniki. 9. ponedeljek: bl. Janez Aljverenski, sp. 1. r. 10. torek: sv. Lovrenec, m. 11. sreda: osmina sv. Dominika. 12. četertek: sv. Klara, d. 2. r. 13. petek: bl. Peter Moljanski, sp. 1. r. 14. sobota: bl. Sanktes, sp. 1. r. 15. nedelja, 11. po bink.: vnebovzetje prebl. D. Marije. P. O. 16. ponedeljek: sv. Rok, sp. 3. r. P. O.	17. torek: osmina sv. Lovrenca. 18. sreda: sv. Helena, cesarica. 19. četertek: sv. Ludovik, šk. 1. P. O. 20. petek: sv. Bernard, opat, c. u. 21. sobota: sv. Ivana Frančiška, v. 22. nedelja, 12. po bink.: sv. Jožef in Marija; osmina vnebovzetja bl. D. Marije. 23. ponedeljek: sv. Filip Benicij, sp. 24. torek: sv. Jernej, ap. 25. sreda: sv. Ludovik, kralj. P. O. V. O. 26. četertek: sv. Hijacint, sp. 27. petek: sv. Jožef Kalasancij, sp. 28. sobota: sv. Avguštin, šk. c. u. 29. nedelja: 13. po bink., angeljski Marijino sedmero veselje. P. O. obglavljenje sv. Janeza Kerstnika. 30. ponedeljek: sv. Roza Limanska, dev. 31. torek: sv. Rajmund nerojeni, sp.

P. O. pomeni popolnoma odpustek za vse v cerkvah 3 redov sv. Frančiška
P. O. " " " " za ude vseh 3 redov sv. Frančiška.
V. O. " vesoljno odvezo s popoln. odpustkom za vse ude 3 red. sv. Fr.

berg“ za „Mühlenberg“, in mladega Mühlenberga nagovarja „Master Mulenberg“, ker mu ko dečku gre le ta naslov. V slovenščini bi bilo to reči z nekako po „angleško“ spačenim gori navedenim imenom „gospodič Pljunogorski“, nikaker pa ne „gospod Hribovc“, kar je tako fonetično neprijetno, kaker poetično neverjetno.

Še bolj ko poetična verjetnost pa bi bila potrebna tej povesti zemljepisna zanesljivost. Da bi bilo bravcu pripovedovanje jasno, bi moral imeti dotični zemljevid pred seboj; in najboljše bi bilo, ke bi bil dodan knjižici. Ali žal, prevajavec se menda še sam ni dosti menil zanj, nikar da bi ga bil preskerbel svojim bravcem. Na str. 20. beremo: „Na otoku Douglas v pokrajini Jukon, dve milj od znanega kraja Citi, deluje največji stroj do sedaj na svetu“. V izvorniku pa stoji tako: „Auf der Insel Douglas im Jukon (otok je v reki Jukonu), 2 Meilen von Juneau-City (pisna pomota pisavčeva nam. „Dawson-City“; glavno mesto Aljaske Juneau City je od Jukona ne dve milj, temuč što in sto milj daleč) arbeitet jetzt die grösste Goldstampfe der Welt“. To bi bilo po naše prav: „Na otoku Dögläsu v reki Jukonu, 2 milj od mesta Davsona delajo največe zlatorudne stope na svetu“. — Tudi še dalje je „am Jukon“ večkrat napak prevedeno, n. pr. „unter den armen Eskimo am Jukon“: „pri Eskimih, prebivalcih Jukona“, — kaker bi se moglo reči: „prebivavci Donave, Save, Ljubljane“ itd.!

Še nekoliko primerov zemljepisne brezbriznosti v tej knjižici! Spillmann piše: „Der „Walla-Walla . . . dampfte an der grossen Insel Vancouver und dann an der Königin Charlotte-Insel vorbei, welche zu British-Columbia gehören“; naša knjižica: „Vala . . . je . . . puhala mimo velikih otokov Baukover in Šarlote, ki so jih imeli Britanci v posesti“. — „Baukover“ se nadalje sicer ne bere več, pač pa stanovitno „Vaukover“ (za „Vankúver“ ali „Vänkúver“, kaker bi se po naše moralo pisati). Namestu „an der Königin Charlotte-Insel“ pa bi bil že Spillmann moral pisati „an den Königin Charlotte-Inseln“; angleško ime je „Queen Charlotte-Islands“. — Stavek bi bil po naše prav: „Vala-Vala je parila mimo velikega otoka Vänkúvra in dalje mimo otokov kraljice Šarlote, kar spada vse h Britski Kolumbiji“. — Dalje: „Eliasberg“ je „Elijeva gora“, ne: „gora Elias“; „die Beringsee“: „Beringovo morje“, ne: „Beringovo jezero“ (prevajavec ni ločil „die See“ od „der See“); „Alexander-Archipel“: „Aleksandrovo otočje“, ne: „Aleksandrijski arhipel“; s kako Aleksandrijo nima to otočje nobene zveze, imenovano je pač po ruskem carju Aleksandru I.

Govorimo nadalje še nekoliko o spremembah, ki si jih je dovolil slovenski prevajavec. Spillmann daje Indijancem imena, kaker so menda mej njimi navadna, n. pr. „mali morski pes“ (der kleine Seehund), „progasti bober“ (der gestreifte Biber) itd. Naš prevajavec imenuje pervega „Mufijo“, družega „Lučistan“. Od kod ima te dve imeni, jaz seveda ne vem; ali „Lučistan“ vender nekoliko preveč spominja na „Balučistan“, ki je, kaker znano, dežela v Aziji. Pa naj si bo to, kaker hoče; berimo, kar piše o tem Lučistanu na str. 48 id.: „in ko

začno iti v hrib, sili zastavni Lučistan v Martinka, naj mu spleza na široki hrbet. Martinek se pa brani in prosi, naj mu navežejo na hrbet zavitek s perilom in kožuh, kakor vsem ostalim potovavcem. Tudi misijonar Barnum si naveže perilo in kožuh na hrbet, povrhu pa še zabojček z orodjem zasilnega oltarja. Indijanci in Eskimi pa se oblože s težo nad en cent. — Ti ljudje se svojimi rečmi opertiv, kedo ne bi mislil, da „začno iti v hrib“ **peš**? Ali naš prevajavec nadaljuje: „In vozili so se po šumečem in ledenem potoku navzgor vijočem se v široki dolini, ki se je polagoma zožavala in spremenila v skalno duplino, v katero je dervela voda s silnim šumom“. — Torej „ledeni potok“ teče navzgor“ in po tem potoku se vozijo ti božji ljudje „v hrib“. — „Čolne vstavijo pred duplino in Lučistan reče: „Sedaj pa čez gorovje!“ Stopi do pasu v vodo in posadi po vrsti vse sopotovalce iz čolnov na bližnjo skalo nad duplino, kamor se končno tudi sam zavihti“. — Ali izvornik tu nič ne ve o čolnovih in o nikakeršni vožnji; pravi namreč le: „Tako se je šlo veselo navzgoro po šumečega ledeniškega potoka dolini, ki se je pa kmalu spremenila v ozko skalno soiesko. Kamenite stene so zdaj od ene, zdaj od druge strani prišle prav do vode, ki se je vertinčila čez odtergane skale, in popotniki so jo morali prebrestiti gotovo vsaj 12 krat. Pri tem se je postavil „progasti bober“ do pasa v vodo in preložil ne le oba „bledoličca“ na drugo stran, temuč tudi svoje „bratce ribjega olja pivce“. Tako je pisal Spillmann in tako bi se bilo moglo goditi brez čudežev.

Še semtertja naš prevajavec ni razumel izvornika. „Dort ist das ‚Haus des Steins‘“, sagte der „gestreifte Biber“ nach einem mächtigen Felszacken weisend, der nahe am Bergkamm aus dem Gletscher aufragte. „Dort wollen wir rasten“. To je prevedeno na str. 52: „Tam je Štajnova koč“, reče Lučistan in pokaže z roko na visoko mogočno skalovje; „tam tudi počivamo nekaj časa“. — Prav bi bilo: „Tam-le je „kamenova hiša“, je rekel „progasti bober“, kažoč mogočen skalni rogelj, ki je šterlel blizu grebena gore iz ledenika. „Tam bomo počivali“. „Haus des Steins“, „kamenova“ ali „kamenska hiša“ je nekako lastno ime tistega skalnega rogija; turisti pač niso še tako daleč, da bi imeli v Elijevih gorah kako „Štajnovo koč“.

Poslednje besede navedenega mesta: „tam tudi počivamo nekaj časa“ naj bodo v zgled napačne rabe sedanjika trajnih glagolov za prihodnji čas. In takih in drugih napak je v knjižici še mnogo, pa jih ne kaže navajati več. Zadosti je povedanega, da lahko vsakedo sam sklepa, koliko je vreden pričujoči prevod in ali ga moremo priporočati ali ne. — „Kat. Bukvarni“ želimo za nadalje več previdnosti.

Prava nevesta Kristusova. Spisal sv. Aljfonz Marija Ligvorij. Poslovenil P. Aljfonz Furlan. Druga knjiga (za redovne osebe). V Brežicah. Natisnil in založil Avgust Šek. 1909. — Stane vezana K 1.40. Tudi prva knjiga je še dobiti, vezana po 2 K.; obe knjigi vezani skupaj 3 K. Prodaja založnik Avgust Šek, tiskar v Brežicah, Štajersko. — Priporoča se posebno tretjerednim skupščinam, Marijinim družbam, Katoliškim bravnim društvom itd.